

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite

Havainnointitietoja lyhytaikaiseen perhehoitoon sijoitetusta lapsesta

Lomakkeen tarkoitus

Havainnointilomake on kehitetty tuottamaan tietoa lastensuojelun sosiaalityöntekijöille. Lomakkeen tavoitteena on tuottaa lapsesta tietoa, jonka avulla lapseen ja hänen perheeseensä suunnatut auttamistoimet ja päätökset vastaisivat mahdollisimman hyvin lapsen yksilöllisiä tarpeita.

Lyhytaikaisessa sijoituksessa lapset tulevat usein perheisiin akuutista kriisitilanteesta. He kertovat puheellaan ja käyttäytymisellään olosuhteista ja tapahtumista, joissa ovat olleet osallisina. Lapsen tulee voida turvallisesti jakaa kokemuksensa, olivatpa ne kuinka vaikeita tahansa. Tämän tiedon vastaanottaminen ja jäsentäminen on mahdollista lyhytaikaisessa perhehoidossa. Lomakkeen on tarkoitus auttaa perhehoitajia havaitsemaan, jäsentämään ja kirjaamaan asioita, jotka lapsen kanssa nousevat esiin. Tulokinnan ja arvioinnin tehtävä jää lastensuojelutyöntekijöille, jotka voivat käyttää tietoja apunaan myös työskennellessään lapsen syntymäperheiden kanssa.

Lomakkeen on tarkoitus toimia työvälineenä sekä sosiaalityöntekijöille että perhehoitajille. Lapsen terveydentilaan liittyvät asiat on tärkeää havaita ja kirjata koko sijoituksen ajan, mutta erityisesti lapsen tullessa perheeseen. Näin turvataan lapsen oikea hoito lyhytaikaisessa perheessä ja saadaan tietoa siitä, millaista hoitoa lapsi on saanut ennen sijoitusta ja mitä hän tarvitsee jatkossa. Havaintoja tehdään pienistä arkisista asioista. Lomake ohjaa huomioimaan lapsen vahvat ja myönteiset asiat sekä ne osa-alueet, joista on syytä olla huolissaan.

Lyhytaikaisten perhehoitajien tehtävä ja oikeus on tehdä havaintoja ja kirjata niitä.

Ohjeita lomakkeen täyttämiseen

Havainnointilomake on hyvä käydä läpi mahdollisimman pian sen jälkeen, kun lapsi on tullut perheeseen. Lomakkeen sivut 2-4 on tarkoitettu täytettäväksi lapsen tulotilanteessa ensimmäisen viikon aikana. Lomakkeen muut sivut tulee täyttää sijoituksen aikana. Lomake palautetaan perhehoidon vastuutyöntekijälle tai lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

On tärkeää lähestyä lasta hienotunteisesti. Tulotilanteessa lapsesta tehdyt havainnot auttavat ratkaisemaan, millaista hoitoa hän sillä hetkellä tarvitsee. Ne kertovat myös olosuhteista, joista hän on tullut. Lomakkeessa on yleisiä kysymyksiä, joihin voi vastata kaikenikäisten lasten kohdalla. Omien huomioiden lisääminen on toivottavaa.

Lomake on luottamuksellinen ja se tulee säilyttää lasten ja ulkopuolisten saavuttamattomissa.

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite

Havainnointitietoja lyhytaikaiseen perhehoitoon sijoitetusta lapsesta

Lomakkeen etusivun täyttöpäivämäärä:

Perustiedot

Lapsen nimi:

Lapsen henkilötunnus:

Sijoitusaika:

Lapsen huoltajat/muut läheiset:

Sijoittava(t) sosiaalityöntekijä(t):

Perhehoitajat:

Lastensuojelun toimenpide:

avohuollon tukitoimi kiireellinen sijoitus huostaanotto sijaishuoltopaikan muutos

Päivähoitopaikka/koulu/opettaja/kuraattori, tms:

Kelakortti: kyllä ei

Neuvolakortti: kyllä ei

Havainnot lapsen tulotilanteessa (ensimmäinen viikko)

Lääkärin tarkastus: kyllä, pvm:

liitteenä ei

Erityishuomiot:

Allergiat:

Muut sairaudet:

Lapsella hepatiitti tai muu tarttuva sairaus: ei ei tiedossa on:

Lapsen perheessä tarttuvia sairauksia: ei ei tiedossa on:

Terveystilan erityispiirteet:

ihottuma, missä:

mustelmat, missä:

ruhjeet, missä:

akuutti infektio, flunssa, tms:

keho jännittynyt keho veltto lapsi säpsähtelee

muut huomiot (tyhjä katse, pakonomainen hymy, lattea ääni):

Vaikuttaa:

ulkoinen olemus	☐ ikätasoiselta	☐ ikäistään nuoremmalta	☐ ikäistään vanhemmalta
lapsen koko	☐ ikätasoiselta	☐ ikäistään nuoremmalta	☐ ikäistään vanhemmalta
liikunnalliset taidot	☐ ikätasoiselta	☐ ikäistään nuoremmalta	☐ ikäistään vanhemmalta
käyttäytyminen	☐ ikätasoiselta	☐ ikäistään nuoremmalta	☐ ikäistään vanhemmalta
kontaktiin tuleminen	☐ ei erityispiirteitä	☐ estottomalta	☐ välttelevän kontaktia
kiinnostus ympäristöön	☐ ei erityispiirteitä	☐ ettei ole kiinnostunut	☐ aristelevan
puheenkehitys	☐ ei erityispiirteitä	☐ viivästyneeltä	☐ hyvin kehittyneeltä
hienomotoriikka	☐ ei erityispiirteitä	☐ puutteelliselta	☐ hyvin kehittyneeltä
karkeamotoriikka	☐ ei erityispiirteitä	☐ puutteelliselta	☐ hyvin kehittyneeltä

Muita huomioita, esim. pituus, paino, siisteys, vaatetus, ym:

Haluaako lapsi puhua asioistaan. Mitä lapsi puhuu asioistaan:

Arki lyhytaikaisessa perhehoidossa

Lomakkeen täyttöpäivä:

Nukkuminen

Nukkumaanmenorituaalit:

☐ iltasatu	☐ laulu	☐ rukous	☐ keinutus
☐ tuttipullo	☐ tutti	☐ unilelu, tms.	☐ omaan sänkyyn
☐ aikuisen viereen	☐ taputus	☐ syli	☐ yksin
☐ muuta, mitä:			

Yöuni:

☐ nukahtaa helposti	☐ nukkuu rauhallisesti	☐ nukkuminen pelottaa
☐ nukahtaminen vaikeaa	☐ näkee painajaisia	☐ huutaa unessa
☐ narskuttaa hampaita	☐ nukkuu levottomasti	☐ heräilee, krt/yö:
☐ kastelee sängyn	☐ vaeltelee	☐ saa itkukohtauksia
☐ muuta mitä:		

Unen kesto: yöuni keskimäärin:

päiväuni keskimäärin:

Syöminen

☐ ei valikoi ruokaansa	☐ syö itsenäisesti	☐ syö sylissä	☐ syö yksipuolisesti
☐ hyvät pöytätavat	☐ vaikeus purra	☐ lasta syötetään	☐ ahmii
☐ oksentaa	☐ vaikeus niellä	☐ varastoi ruokaa	☐ piilottaa ruokaa
☐ välttelee syömistä			
☐ muuta, mitä:			

Siisteys

☐ käy itsenäisesti wc:ssä	☐ wc-käynnit aikuisen avulla
☐ wc-käynneissä on vaikeuksia	☐ vaipat
☐ tuhrii ulosteella tai syljellä	☐ vatsan toiminnassa ei erityistä
☐ ummetusta/löysä vatsa	☐ kuolaa
☐ pesutilanteissa vaikeuksia	☐ tarvitsee apua pukeutumisessa
☐ muuta, mitä:	

Lapsella on päiväkastelua, krt/vko:

Lapsella on yökastelua, krt/vko:

Siirtymätilanteet

Siirtymätilanteet (esim. leikin lopettaminen, nukkumaanmeno, ulosmeno, oman vuoron odottaminen):

Muita havaintoja arjen rutiineissa:

Psyykinen kehitys ja hyvinvointi

Lapsen vallitsevat mielialat:

☐ iloinen	☐ rauhallinen	☐ kiinnostunut
☐ tarkkaavainen	☐ ylikiltti	☐ vilkas
☐ riehakas	☐ levoton	☐ jännittynyt
☐ vetäytyvä	☐ alakuloinen	☐ kiukkuinen
☐ pelokas	☐ poissa tolaltaan	
☐ muuta, mitä:		

Lapsen tuleminen syliin:

- ei erityistä vaikuttaa estottomalta vaikuttaa välttelevän
 muuta, mitä:

Lapseen saa katsekontaktin:

- helposti houkuttellen lapsi välttelee katsetta
 muutoin:

Suhtautuminen hoivaajaan:

- takertuu aikuiseen ei turvaudu aikuiseen hakee fyysistä läheisyyttä
 torjuu fyysistä läheisyyttä hakee lohdutusta aikuiselta ei erityistä
 muuta, mitä:

Itku:

- ei erityistä kimeää raivokasta
 epätoivoista ilmaisee itkulla tarpeita/tunteita itkulla ei ole "osoitetta"
 muuta, mitä:

Lapsen käyttäytymisen erityispiirteet:

- heijaa äänтелеe hakkaa päätänsä
 nukahtaa yllättävissä tilanteissa pysähtyy tuijottamaan vaipuu omiin ajatuksiinsa
 masturboi puree imee sormia
 on poissaoleva vetäytyy kontaktista jumiutuu leikkiin/toimintaan
 vaihtaa äkillisesti puheenaihetta
 muuta, mitä:

Miten lapsi ilmaisee myönteisiä tunteitaan:

Miten lapsi ilmaisee kielteisiä tunteitaan:

Mitä lapsi puhuu itsestään:

Muuta huomioitavaa lapsen käytöksessä:

Alakouluikäinen tai sitä nuorempi lapsi (0-12 v)

Leikki ja sosiaaliset taidot

☐ keskittyy hyvin leikkeihinsä	☐ keksii leikkejä	☐ leikkii monipuolisesti eri leikkejä
☐ lapsella on kavereita	☐ huomioi toisia	☐ ei huomioi toisia
☐ vetäytyy toisten seurasta	☐ ei puolustaudu	☐ puolustautuu tavanomaisesti
☐ leikkii usein tuhoavia leikkejä	☐ kiusaa toisia	☐ puolustautuu aggressiivisesti
☐ tuhoaa toisten leikkejä	☐ on kiusattu	☐ toistaa usein samaa leikkiä
☐ tuhoaa omia leikkejään	☐ pitää puoliaan	
☐ hakeutuu selvästi ikäistään vanhempaan/nuorempaan seuraan		
☐ voi olla väkivaltainen ikäistensä kanssa riitatilanteessa		
☐ muuta, mitä:		

Koulu

☐ koulunkäynti sujuu hyvin	☐ kouluunlähtö vaikeaa	☐ luvattomia poissaoloja
☐ oppimisvaikeuksia	☐ keskittymisvaikeuksia	☐ koulukiusattu
☐ kiusaa muita		
☐ muuta, mitä:		

Erityisiä haasteita

☐ ei ole erityisiä haasteita	☐ tupakoi	☐ käyttää päihteitä
☐ näpistelee	☐ on tietokoneriippuvainen	☐ valehtelee
☐ vetäytyy	☐ viiltelee	☐ käyttää rumaa kieltä
☐ pyrkii vahingoittamaan itseään	☐ on julma eläimille	☐ ottaa liiallisia riskejä
☐ lapsella on pelkoja	☐ on erityisen mustasukkainen pienemmille lapsille	☐ satuttaa itsensä helposti
☐ muuta, mitä:		

Kuvaile tarkemmin:

Sukupuolisuuteen liittyvä kehitys

Kuvaile lapsen suhtautumista sukupuolisuuteen (esimerkiksi onko hyvin kiinnostunut sukupuoli-suuteen liittyvistä asioista tai hyvin estynyt tms.):

Sukupuolisuuteen liittyvän käytöksen erityispiirteitä:

☐ ei erityispiirteitä	☐ lapsi vaikuttaa erityisen kiinnostuneelta seksiin liittyvistä asioista
☐ lapsi pyrkii koskettamaan toisten sukupuoli-alueita	☐ lapsi erotisoituu tavanomaisesta kosketuksesta
☐ seksuaalisuus tulee esille lapsen leikeissä	☐ lapsi käyttää lapsen kieleen sopimattomia sanoja
☐ muuta, mitä:	

Kuvaile tarkemmin:

Yläkouluikäinen lapsi (yli 12 v)

Erityisiä haasteita

☐ ei erityisiä haasteita	☐ käyttää päihteitä	☐ on julma eläimille
☐ kouluunlähtö vaikeaa	☐ näpistelee	☐ pyrkii vahingoittamaan itseään
☐ luvattomia poissaoloja	☐ on tietokoneriippuvainen	☐ oppimisvaikeuksia
☐ valehtelee	☐ nuorella on pelkoja	☐ keskittymisvaikeuksia
☐ vetäytyy	☐ ottaa liiallisia riskejä	☐ on koulukiusattu
☐ viiltelee	☐ kiusaa muita	☐ tupakoi
☐ käyttää rumaa kieltä	☐ on erityisen mustasukkainen pienemmille lapsille	

muuta, mitä:

Kuvaile tarkemmin:

Fyysinen kehitys

Onko kehitys ikätasoista: kyllä ei

Muuta huomioitavaa, mitä:

Sukupuolisuuteen liittyvä kehitys

Kuvaile tarkemmin (esimerkiksi onko hyvin kiinnostunut sukupuolisuuteen liittyvistä asioista tai hyvin estynyt, tms.):

Sukupuolisuuteen liittyvän käytöksen erityispiirteitä:

ei ole erityispiirteitä

nuori on erityisen kiinnostunut seksiin liittyvistä asioista

seksiin liittyvät asiat vaikuttavat ahdistavan nuorta

nuori erotisoituu tavanomaisesta kosketuksesta

nuori masturboi häiritsevästi

nuori käyttää karkeaa kieltä seksiin liittyvissä asioissa

muuta, mitä:

Seurustelu:

Onko nuoren kanssa keskusteltu seurusteluasioista kyllä ei

Onko nuorella seurustelukumppania kyllä ei

Onko nuori seurustellut aikaisemmin kyllä ei

Onko nuorella kokemusta sukupuolielämästä kyllä ei

Onko nuoren kanssa keskusteltu ehkäisystä kyllä ei

Käyttääkö ehkäisyä kyllä ei

Muita seurusteluasioihin liittyviä havaintoja/huolia:

Tapaamistilanteet

Kuvaile, millainen lapsi on ennen tapaamista ja millainen hän on tapaamisten jälkeen:

Kuvaile, millainen lapsi on tapaamishetkellä ja erotessaan vanhemmistaan:

Tapaamiset tapahtuneet sovitusti: kyllä ei

Muita huomioita:

Muu yhteydenpito lapseen

Ketä läheisiään lapsi vaikuttaa kaipaavan:

	Äiti	krt/viikko	Isä	krt/viikko
Yhteydenpito puhelimitse perheeseen	☐		☐	
Lapseen aikuisen välityksellä	☐		☐	
Suoraan lapseen	☐		☐	
Kirjeellä	☐		☐	
Sähköpostilla	☐		☐	
Yhteydenpidosta ei tietoa	☐		☐	

Lapsen yhteydenpito kavereihin:

Vanhempien puheluihin liittyviä havaintoja (määrä, ajankohta, sisältö tms.):

Muita huomioita liittyen lapseen, tapaamisiin, jne:

Lapsen tai nuoren vahvuudet

Mitä vahvuuksia lapsella on:

Mitä erityistaitoja lapsella on:

Mitä muuta myönteistä haluat kertoa:

Mistä lapsi erityisesti nauttii:

Lapsen kanssa hausointa on:

Lisäksi haluan kertoa:

Lomake on luovutettu, pvm:

Nimi:

Allekirjoitukset

Päivämäärä

Lomakkeen täyttäjän allekirjoitus ja nimenselvennys

Vastaanottajan allekirjoitus ja nimenselvennys